

Sundbyberg 2008-02-11

Vår referens:

Annika Nyström Karlsson

Socialdepartementet

103 33 Stockholm

Diarienummer 07-222 samt

07-223

*Ange diarienummer vid all
korrespondens*

Yttrande över promemoriorna Införande av en rehabiliteringskedja (S2007/11032/SF, DS 2008:3)

samt

Ettårsgräns för sjukpenning och införande av förlängd sjukpenning (S2007/11088/SF, DS 2008:4)

Handikappförbundens Samarbetsorgan, nedan kallat Handikappförbunden, är ett partipolitiskt och religiöst obundet samarbetsorgan för 43 rikstäckande handikappförbund med sammanlagt cirka 480 000 enskilda medlemmar. Vi beklagar den korta remisstiden som gjort att vi inte hunnit samla in synpunkter i den utsträckning vi velat.

Vi avger härmed vårt yttrande över ovanstående promemorior som vi fått på remiss. Utöver våra egna synpunkter vill vi hänvisa till de remissvar våra medlemsförbund skickat in. De speglar situationen för den enskilda gruppen och belyser behovet av ett flexibelt system där det finns utrymme för olika lösningar.

Inledning

Handikappförbunden representerar människor med många olika kroniska sjukdomar och andra funktionsnedsättningar. Gemensamt för alla är att de har behov av vård, behandling, stöd, rehabilitering, hjälpmedel, ekonomisk trygghet mm, som tar hänsyn till deras individuella förhållanden. Ansvariga myndigheter måste utgå från en helhetssyn på individen och ge sitt stöd i enlighet med en sådan grundsyn. Det kräver i princip en individuell rehabiliteringsplan för varje enskild berörd människa. Strikta regler för sjukskrivning, rehabilitering, hjälpmedel mm riskerar att försvåra den enskilda individens berättigade krav på att få stöd för att kunna få en plats i samhället på sina egna villkor.

FN:s standardregler och de nationella målen för handikappolitiken betonar vikten av tillgänglighet. Otillgängliga arbetsplatser samt brist på samordning av insatser utgör stora hinder för personer med funktionsnedsättning att arbeta utan att riskera långvariga sjukskrivningar. Personer med funktionsnedsättning vill naturligtvis arbeta men avsaknad av medicinska insatser, arbetsrehabilitering, företagshälsovård mm. försvårar detta.

Handikappförbunden anser

att funktionella rehabiliteringsplaner med beskrivning av stöd och vilka anpassningar som krävs är en förutsättning för att personer med funktionsnedsättning och kroniska sjukdomar ska bli den resurs som arbetsmarknaden behöver

Synpunkter på promemorian Införande av rehabiliteringskedja

7.1 Införande av rehabiliteringskedja

Att få snabb och planerad rehabilitering är ett mål för såväl arbetsgivare som arbetstagare.

Många utvärderingar och statliga utredningar har under lång tid konstaterat att bristande samordning mellan inblandade aktörer i rehabiliteringsarbetet är en orsak till de dåliga rehabiliteringsresultat, som presenteras. Den enskilde individen får bära bördan, när myndigheterna inte klarar av sina uppdrag. Det är orättfärdigt.

Handikappförbunden vill betona

att för flera av våra medlemsgrupper är en ettårig rehabiliteringskedja alltför kort. Orsaken är personens egen kroniska sjukdom men också brist på aktörer med kompetens och möjlighet att göra en bra utredning samt att bidra till snabb anpassning av arbetsmiljön.

Som regeringens arbetsgrupp konstaterar upplever många människor att de inte får de insatser de behöver för att komma tillbaka i arbete.

Handikappförbunden anser

att rubricerade förslag endast kan fungera med fullt utbyggd företagshälsovård eller annat, där det finns god kompetens om individens svårigheter i kombination med anpassningar och stöd i arbetsmiljön. Innan de resurserna finns kan inte förslaget genomföras om syftet är att stödja människors möjlighet att genom rehabilitering kunna återgå helt eller delvis i arbete.

7.2 Återgång i arbete hos arbetsgivaren

Handikappförbunden delar uppfattningen att alla vinner på att personer som kan återgå till ett arbete gör det. Då krävs arbetsanpassning och rehabiliteringsåtgärder vilket också arbetsgruppen konstaterar.

Handikappförbunden vill betona

att kompetens, samordning och korta handläggningstider är förutsättningar för att arbetsanpassning och rehabiliteringsåtgärder ska fungera tillfredställande. Handikappförbunden saknar förslag om hur detta system ska förbättras.

7.7 Samverkan mellan socialförsäkringen och arbetsmarknadspolitiken

I stycke 9.2.2 konstateras att arbetsförmedlingen får ett ökat resursbehov.

Handikappförbunden delar den bedömningen men saknar konkreta förslag om detta.

Handikappförbunden anser

att regeringen bör överväga att införa en samordnad rehabiliteringsverksamhet, där samtliga aktörer, såväl centralt som regionalt/lokalt, är delaktiga i arbetet. En sådan organisation bör innefatta berörda offentliga organ (Arbetsförmedling, Försäkringskassa, Hälso- och sjukvård inkl hjälpmedelsverksamhet, Socialtjänst m fl), arbetsmarknadens parter samt Handikappförbunden. Uppgiften bör vara att genom konkreta insatser främja en individbaserad rehabilitering genom samverkan mellan aktörerna samt att övervaka genomförandet av dessa.

Vi är övertygade om att en samlad rehabiliteringsorganisation kommer att främja en återgång i arbete för personer med kroniska sjukdomar och andra funktionsnedsättningar i enlighet med människornas resurser och andra förutsättningar.

Synpunkter på promemorian ”Ettårsgräns för sjukpenning och införande av förlängd sjukpenning”

För gruppen personer med kroniska sjukdomar och andra funktionsnedsättningar är arbetslösheten högre än för övriga grupper, oavsett arbetsmarknadsläge. Många vill arbeta men ges inte förutsättningar att göra det. För dessa personer kan utredningens förslag innebära en kraftigt försämrad ekonomisk situation om sjukpenningen eller sjukersättningen upphör.

Handikappförbunden anser inte att indragning av ersättningar för personer med funktionsnedsättning leder till att fler erhåller arbete. Det krävs positiva insatser i form av olika stödinsatser i st f hot om sämre levnadsvillkor. De flesta lever redan på marginalen.

Handikappförbunden anser

att förslaget om ettårsgräns drabbar den sjukskrivne som får ta konsekvenserna av t.ex. långa vårdköer. I promemorian saknas förslag om vilka åtgärder som krävs för att förändra landstingens organisation och minska vårdköer.

Personer med funktionsnedsättningar saknar, i enlighet med rådande system, möjlighet att teckna privat sjukförsäkring, vilket återstår som enda möjlighet att kompensera inkomstbortfall och ge ekonomisk trygghet.

Sammanfattningsvis anser Handikappförbunden

att regeringens ambition är lovvärd men att den inte kan åstadkomma de eftersträvade resultaten om inte den individbaserade syn på rehabilitering, som vi föreslår genomförs.

Handikappförbunden anser

att förslagen inte bör genomföras om inte en garanti för hänsyn till individuella förutsättningar att uppfylla kraven finns med i förslagen.

HANDIKAPPFÖRBUNDENS SAMARBETSORGAN

- 43 handikappförbund i samverkan –

Ingemar Färm
Ordförande